

---

19   **2019_B&W_00372**   **Informatienota - Stand van zaken programma
Duurzaam - informeren**

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer R. Bats, Burgemeester; de heer B. Harmsma, Wethouder; mevrouw T. Jongman, Wethouder; mevrouw T. Bijl; mevrouw J. Groot de, Secretaris

Verontschuldigd:

de heer M. Scheringa, Wethouder

Informatienota

Inleiding

Met deze nota informeren we u over het programma Duurzaam. We beschrijven het programma aan de hand van de onderwerpen circulaire economie, klimaatadaptatie en energietransitie.

Deze onderwerpen zijn via een 8-tal sporen uitgewerkt, te weten:

1. Steenwijkerland bespaart energie en wordt aardgasvrij;
2. Steenwijkerland klimaatbestendig;
3. Steenwijkerland wekt op;
4. Duurzame bedrijvigheid in Steenwijkerland;
5. De gemeente helpt u op weg;
6. De gemeente geeft het goede voorbeeld;
7. Afval = grondstof;
8. Steenwijkerland duurzaam mobiel.

Hieronder informeren wij u per spoor over onze doelen en de acties die we de komende periode verder uitwerken.

Kernboodschap

Spoor 1: Steenwijkerland bespaart energie en wordt aardgasvrij

In 2050 is Nederland CO₂-neutraal. Dit betekent o.a. dat alle gebouwen op een andere manier dan met aardgas verwarmd worden.

Duurzaamheidsmaatregelen in eigen huis

We bereiken dit door in te zetten op zowel het verminderen van het gebruik (besparen) en de vervanging van aardgas door hernieuwbare energie. Via ons energieloket (www.energieloket-west-overijssel.nl) kunnen onze inwoners informatie vinden. Per jaar houden we samen met een energie-

adviseur meerdere informatieavonden, waarvoor bewoners per brief worden uitgenodigd. Woningeigenaren krijgen een gratis energiescan aangeboden. We gaan samen met voormalige deelnemers aan de G1000 (w.o. de werkplaats Dichtbij huis) en de BCS onze activiteiten uitbreiden om inwoners en ondernemers bewust te maken van het onderwerp met als doel dat meer gebouweigenaren duurzame maatregelen gaan treffen.

Minder elektriciteit

Het verminderen van het elektriciteitsgebruik is ook een belangrijk aandachtspunt: een lager elektraverbruik betekent dat er minder elektriciteit hoeft te worden opgewekt. Hieraan is geen doel gekoppeld omdat het elektraverbruik per saldo toeneemt de komende jaren (vanwege toenemende vraag als vervangende warmtevraag en mobiliteit).

Warmtetransitievisie

In 2021 moeten alle gemeenten een warmtetransitievisie vastgesteld hebben. In deze visie wordt aangegeven hoe de wijken in de toekomst anders dan met aardgas worden verwarmd en welke alternatieve warmtebronnen er zijn. Het gaat bijvoorbeeld om wijken waar de riolering wordt vervangen, wijkvernieuwing plaatsvindt of er sprake is van een lokaal initiatief. In juni is tijdens een tweedaagse bijeenkomst met diverse stakeholders een eerste aanzet gemaakt voor de warmtetransitievisie. Wij zien de uitkomst van deze bijeenkomst als een start voor het proces om tot deze visie te komen. Wij gaan nog verder in gesprek met de samenleving en betrekken ook uw raad bij de verdere uitwerking.

Spoor 2: Steenwijkerland klimaatbestendig

Het klimaat is aan het veranderen. Of het nu gaat om de hoeveelheid neerslag of de hoogte van de temperatuur: de weersomstandigheden worden extremer. In stedelijke gebieden komen hierdoor vaker overstromingen en periodes met droogte voor, evenals "hittestress". Het is daarom belangrijk om hier, bij de stedelijke inrichting, rekening mee te houden en deze aan te passen zodat een omgeving ontstaat die de wisselende weersomstandigheden zo goed mogelijk kan opvangen. Door deze aanpassing aan de openbare ruimte kunnen we beter omgaan met een veranderend klimaat (lees: adaptatie). Door simpele maatregelen te treffen in de openbare ruimte, maar ook in voor- en achtertuinen. In het stedelijk gebied kan de omgeving niet alleen beter omgaan met extremere weersomstandigheden, maar kan ook de biodiversiteit worden vergroot. Een eenvoudig maar doeltreffend voorbeeld hiervan is het vervangen van betegeling door planten. Bij hevige buien zakt het water sneller weg in de bodem en tegelijkertijd ontstaan nieuwe schuil- en foerageerplekken voor kleine diersoorten.

Interbestuurlijk programma vitaal platteland (IBP-VP)

De komende decennia zijn er grote opgaven op het terrein van voedselproductie, klimaat, waterveiligheid, circulaire economie, biodiversiteit en energie. Een samenhangende aanpak van de transitie is noodzakelijk om een economisch vitaal, leefbaar en ecologisch duurzaam platteland te behouden en te versterken. Daarom hebben rijk, IPO, VNG en Unie van Waterschappen in 2018 samenwerkingsafspraken gemaakt om te werken aan een toekomstbestendig landelijk gebied.

De noordwestelijke veenweidegebieden in Overijssel zijn daarbij (als 1 van de 15 gebieden in Nederland) aangewezen als kansrijk gebied voor samenwerking, gezien de complexe stapeling van opgaven en noodzakelijke betrokkenheid van alle overheden om tot oplossingen te komen. Op deze samenwerking en samenwerkingsagenda komen wij binnenkort bij u terug.

Spoor 3: Steenwijkerland wekt op

Omdat Nederland in 2050 CO2-neutraal is moeten we overschakelen van fossiele energiebronnen naar een mix van hernieuwbare energiebronnen. Om dit mogelijk te maken moet er veel opwekking van hernieuwbare energie plaatsvinden. Op dit moment zijn zonne-, windenergie en energie uit biomassa de belangrijkste dragers daarvoor. Als gemeente hebben wij met name een kaderstellende en faciliterende rol: de aanleg van zonneparken en plaatsing van windmolens planologisch mogelijk maken. Met het beleid zonnepanelen op (Steenwijker)land hebben we duidelijke kaders vastgesteld waaraan de zonneparken moeten voldoen. In de tweede helft van dit jaar komen we met beleid wind. Andere hernieuwbare energiebronnen zijn biomassa en aquathermie. Rendo wil bv. met biomassa groen gas opwekken als alternatief voor aardgas en gaat samen met ons en partners in onze gemeente onderzoeken hoe we zoveel mogelijk groen gas met biomassa uit onze gemeente kunnen opwekken. Met aquathermie wordt warmte uit oppervlaktewater gehaald, waarmee gebouwen verwarmd kunnen worden. Samen met het waterschap verkennen wij deze mogelijkheid verder. Via de klimaatmonitor monitoren we jaarlijks de geboekte vooruitgang.

Spoor 4: Duurzame bedrijvigheid in Steenwijkerland

De ambitie is om ons bedrijfsleven in 2050 circulair te laten zijn. Met de BCS houden we informatiebijeenkomsten voor ondernemers om hen kennis te laten maken met het begrip en de kansen voor nieuwe bedrijvigheid. We zoeken mooie voorbeelden op en delen deze.

Spoor 5: De gemeente helpt u op weg

Steeds meer inwoners, instellingen en bedrijven worden zich bewust van de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en kiezen ervoor om zich voor deze onderwerpen actief in te zetten. Om hen zo goed mogelijk te helpen en tegelijkertijd de gemeentelijke doelstellingen voor energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie te realiseren, wordt dit spoor ingezet. Hierbij is het van belang dat de geboden ondersteuning zicht- en vindbaar is voor alle inwoners, instellingen en bedrijven in Steenwijkerland, zodat zij gerichte, effectieve stappen kunnen zetten.

Spoor 6: De gemeente geeft het goede voorbeeld

Duurzaamheid zit bij iedereen binnen de organisatie tussen de oren. Aan deze doelstelling geven we binnen dit spoor invulling. De begrippen klimaatadaptatie, circulaire economie en energietransitie zitten bij alle medewerkers tussen de oren en we handelen er naar. Als inkoopende partij geven we in onze aanbesteding het goede voorbeeld door oog te hebben voor de duurzaamheidsprincipes ondermeer vanuit launching customership. Ons wagenpark wordt CO2-neutraal.

Spoor 7: Afval = grondstof

Het grondstoffenplan vormt het middelpunt van het spoor afval = grondstof. Het op te stellen grondstoffenplan gaat verder dan alleen huishoudelijk afval. In het 'oude' afvalbeleidsplan uit 2010 heeft de nadruk gelegen op (het inrichten van) omgekeerd inzamelen.

Circulaire economie

Het grondstoffenplan is onlosmakelijk verbonden met het begrip circulaire economie. Bij een circulaire economie is er geen begin en eind: elk product en elke grondstof kan worden hergebruikt óf wordt teruggegeven aan de natuur. Grondstoffen houden hun waarde. Bij omgekeerd inzamelen is de eerste stap al gezet: grondstoffen halen we (gratis) thuis op, restafval moeten inwoners zelf wegbrengen en betalen.

Circulair ambachtscentrum

De circulaire economie daagt ons uit om verder te kijken om een verandering in denken en doen in gang te zetten. Door te kiezen voor een bredere scope willen we niet alleen inwoners (en ondernemers) thuis uitdagen om grondstoffen te scheiden maar ook juist buitenshuis: bij een evenement, op de camping, op school en/of tijdens het sporten. Alle grondstoffen die niet verbrand worden en dus hun waarde behouden, dragen bij aan een circulaire economie.

Grondstoffenplan

Dat circulaire economie leeft in Steenwijkerland hebben we de afgelopen weken ervaren. Op initiatief van het kringloopbedrijf Steenwijk hebben we samen met o.a. het Repaircafe, onderwijs, ROVA, ondernemers en het sociaal domein gezocht naar de mogelijkheden om een circulair ambachtscentrum in Steenwijkerland op te zetten. Een circulair ambachtscentrum is een locatie waar een verzameling van initiatieven samenwerkt om hoogwaardig product- en materiaalhergebruik te realiseren. Het is een levendige plek met kansen voor activering van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt en bijvoorbeeld stageplaatsen voor praktijkgerichte opleidingen. Met veel energie willen we dit initiatief verder ontwikkelen. Deze zomer werken we aan een projectplan waarin we het grondstoffenplan voorbereiden. Het ambachtscentrum is een onderdeel in het grondstoffenplan. Het projectplan leggen wij in het najaar aan uw raad voor. Communicatie en bewustwording zijn dé handvatten voor het grondstoffenplan. Daarom gaan we dit plan vooral met experts buitenshuis maken. Met inwoners en ondernemers.

Spoor 8: Steenwijkerland duurzaam mobiel

Onze ambitie is om te komen tot duurzame mobiliteit. Het gaat daarbij om een evenwicht te bereiken tussen bereikbaarheid, economie, leefmilieu en klimaat. Er zijn een aantal ontwikkelingen die naar verwachting de komende jaren steeds meer impact hebben. We zien een verschuiving van autobezit naar autogebruik, het gebruik van Big Data om de verkeersafwikkeling verder te optimaliseren, de (verdere) introductie van autonoom rijden, alsmede elektrisch rijden en rijden op waterstof. Op het gebied van fietsen is er de verdere groei van het gebruik van de E-bikes. Qua collectief vervoer is eind 2018 de voorbereiding voor de nieuwe OV-concessie van 2023 gestart voor de regio IJssel-Vecht. Daarnaast zorgen we voor de realisatie van laadpalen voor elektrische voertuigen op strategische locaties en in dorpen met meer dan 1.000 inwoners op basis van het op te stellen laadpalenplan. Ook verkennen we, met ons bedrijfsleven, de mogelijkheid van en interesse voor de realisatie van een waterstoftankstation.

Via een uitgebreidere nota wordt u geïnformeerd over het proces rondom de totstandkoming van de strategische mobiliteitsvisie.

Consequenties voor de gemeente

Niet van toepassing.

Communicatie

Zonder partners uit de gemeente Steenwijkerland en daar buiten zijn we niet bij machte om de genoemde doelen te bereiken. Partners die op dit moment samen met ons werken om de doelen te bereiken zijn de werkplaatsen G1000, Businessclub Steenwijkerland, LTO, Natuur en Milieu Overijssel, Rendo/N-tra, Enaxis, Buurkracht, Duurzaamheidscombinatie Zwolle, Susteen, Wetland Wonen, Woonconcept, Omnia Wonen, Fluvius, stichting Wieden-Weerribben, Regio Zwolle, onze energiecorporaties, ROVA, VVN, repaircafe, het onderwijs, de provincie, de Kringloopwinkel en anderen.

Vervolg

Wij verwachten uw raad op deze manier een indruk te hebben geven van de samenhang én de aanpak binnen het programma Duurzaam. Graag willen we u tijdens een werkvergadering verder informeren over het programma.

Besluit

Beslispunt 1

Het college stemt in met de informatienota Stand van zaken programma Duurzaam en besluit de informatienota met bijlage aan de gemeenteraad te verzenden.

Bijlagen

---

1. Programma Duurzaam.pdf

